

Estudis i investigacions

El turisme de la NATURA

Cada cop són més els projectes destinats a promoure el geoturisme –o ecoturisme–. Aquesta activitat, que comprèn la idea del medi com a objectiu del turista i es defineix com a sostenible, ha de proporcionar nous destins turístics per a un públic que hi està cada vegada més interessat, crear llocs de treball i noves expectatives a zones sense altres recursos, preservant el medi. La dinamització d'aquest model planteja, però, un repte formatiu: la necessitat de noves formulacions en les carreres de turisme que permetin als estudiants rebre educació per part de professionals de la natura.

Els darrers anys han vist aparèixer termes nous en el món del turisme: ecoturisme, etnoturisme, geoturisme, bioturisme, agroturisme, turisme alternatiu o turisme d'aventura en són exemples. No es tracta pas de nous conceptes, sinó més aviat de la constatació que el turista habitual o l'espòradic cerquen nous objectius per als seus viatges, ja sigui la gran aventura milers de quilòmetres lluny de casa, ja sigui un cap de setmana fora de la ciutat.

Les definicions dels conceptes citats no són les mateixes per a tothom. Una de les més discutides és la de geoturisme. Hi ha qui la defineix com una activitat encaminada a descobrir els trets geològics d'una contrada; hi ha qui ho fa com el turisme que dona suport i valora el mapa geogràfic d'un lloc –medi ambient, cultura, estètica, patrimoni, i benestar dels habitants– (*Carta del Geoturisme* de National Geographic, juny del 2006). En qualsevol cas, el concepte comprèn la idea del medi com a objectiu del turista, i això implica tant la geologia com la botànica o la zoologia. Si bé és cert que habitualment són els aspectes paisatgístics els que atrauen

més l'atenció del públic (volcans, geleres, fiords, deserts), no cal oblidar els reclams biològics (balenes, óssos polars, rens, aus rapinyaires...). L'ecoturisme seria un altre nom per a aquesta activitat, que pot anar o no lligada a l'agroturisme o al turisme d'aventura. El turisme alternatiu potser és més turisme "per lliure", però també requereix de certs serveis per tal d'assolir els objectius.

Arreu del món s'han desenvolupat projectes per potenciar aquesta mena de turisme, amb l'objectiu de proporcionar nous destins turístics, i crear llocs de treball i noves expectatives a zones sense altres recursos, sense malmetre el medi. És a dir, el geoturisme ha d'ajudar a mantenir en bones condicions les àrees de visita.

Les opcions són innombrables, des de parcs naturals ja constituïts (n'hi ha per tot el món, i no tots són d'entrada anual restringida), fins a illes, mars amb esculls coral·lins, zones volcàniques, llacs, geleres, serrelades, àrees d'interès paleontològic, medi rural, etc.

Països en vies de desenvolupament com ara Hondures, o d'altres més avançats com Xile, al continent americà, estan posant en marxa projectes dinamitzadors en aquest sentit. Alhora han vist la necessitat de formar tècnics integrals en geoturisme o turisme alternatiu. El professional no solament ha de ser capaç de vendre un viatge d'aquestes característiques, sinó que ha de saber planejar-lo per al turista independent o formular noves propostes per a grups més amplis. Per a això, no només li cal formació en gestió turística, sinó també en ciències naturals. Uns coneixements bàsics de geologia, zoologia, botànica, ecologia i gestió medioambiental li han de permetre orientar els clients i bastir una oferta intel·ligent i rigurosa.

Així doncs, cal començar a plantejar la necessitat de noves formulacions en les carreres de turisme, durant les quals els estudiants haurien de rebre educació per part de professionals de la natura. Això els donaria eines fiables en l'exercici de la professió i capacitat per treballar interdisciplinàriament amb especialistes concrets.

El turista del segle XXI, cada vegada més, serà algú interessat i amoïnada per aspectes com ara el canvi climàtic i les energies alternatives. Cal oferir-li la possibilitat de conèixer amb garanties el patrimoni natural que l'envolta, la cura i manteniment del qual és responsabilitat compartida. La tendència ha de ser oferir la implementació d'un model de turisme sostenible basat en el coneixement i la valorització del patrimoni natural. I per això cal disposar de tècnics preparats per a fer-ho. ■

Jordi Martinell

*Catedràtic de paleontologia de la Universitat de Barcelona
Col·laborador de l'EUHT CETT-UB*